

BJÖRBOHOLM

Vision – Björboholm, en kulturhistoriskt präglad by som vill utvecklas varsamt, hållbart och långsiktigt med bostäder, service och verksamheter med fokus på friluftsliv och gemenskap.

Bakgrund: Lerums kommun förutspår att antalet innevånare i Björboholm kommer att stiga mycket fram till år 2040. Ett arbete kring ny översiktsplan för Björboholm är under arbete av Lerums kommun. Mot den bakgrunden har en vision för Björboholm tagits fram av Föreningen Mjörn i samråd med de fem största verksamma föreningarna i området, Föreningen Mjörn, Björboholms segelsällskap, Bryggföreningen Piren, Björboholms motorklubb samt Björboholms tennisklubb.

Mål:

- Möjliggöra central etablering av framtida samhällsservice i Björboholm (skola, äldreboende, samlingslokal för lokalföreningar och ungdomsverksamhet)
- Möjliggöra framtida näringslivssatsningar i Björboholm (kafé/restaurang, friluftsturism, kiosk, paketservicebutik mm)
- Hänsyn till kulturhistoriska värden i närmiljön vid nybyggnation i Björboholm
- Utarbetande av underhållsplan för slyröjning på kommunal mark
- Utökande av kommunal renhållning
- Utveckling av området kring tennisbanan
- Utveckling av hamnområdet kring Segelsällskapet och Bryggföreningen Piren
- Utveckling av området kring Motorbåtsklubben
- Utveckling av Björboholmsparken
- Analys av trafiksituation och åtgärder för väg 190 genom Björboholm

Visionen sträcker sig fram till år 2025.

Visionen antagen 9 maj 2017 vid årsmötet för Föreningen Mjörn.

Fördjupande redogörelse av vision för Björboholm

Bakgrund

Som bakgrund till visionen har hållbar utveckling legat till grund ur ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv. Centralt i dessa tre perspektiv är kultur, och mer specifikt i beaktande, den kulturhistoriska miljö som Björboholm utgör. För det sociala perspektivet för samhällsutveckling, utgör fokus på gemenskap i nutid och ur historiskt perspektiv. För det ekologiska perspektivet utgör en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov samt att verka för ett aktivt friluftsliv i området. Det ekonomiska perspektivet är de medel som anses behövas.

Inför utarbetandet av Björboholms vision har även Boverkets dokument för Sverige 2025 beaktas. Detta dokument är mycket relevant då det ska beaktas vid nyutveckling av översiktsplaner vilket är under arbete inom kommunen. De specifika målen ur Sverige 2025 som är relevanta för Björboholm är:

- Utveckla småorter och glesbygder hållbart
- Bygg hållbart
- Gynna besöksnäringen
- Bevara stränder, jordbruksmark och tätortsnära natur

Den här visionen innehåller uppskattningar av kostnader. Föreningar och/eller arbetsgrupper kommer att utarbeta specifika budgetar för varje investering/åtgärd i samråd med kommunen.

Björboholms framtida nybebyggelse

Björboholm är ett samhälle med stark kulturhistoria med inflytande från den sommarbadort för Göteborgs societeten som byggdes upp kring förra sekelskiftet. Krav från myndigheter och kommun på relativt stora tomter samt bebyggelse som harmoniserar med befintlig miljö med avseende på utförande, storlek, bygghöjd och arkitektoniskt uttryck i Björboholm bör bibehållas.

Vision i korthet:

- Hänsyn till kulturhistoriska värden i närmiljön vid nybyggnation i Björboholm
Tidsplan: omgående

Björboholms framtida centrum

De senaste åren har det i Floda pågått ett utvecklingsprojekt för att lyfta det lokala samhället och dess näringsliv. – Floda Business Improvement District (BID). Utvecklingsarbetet har varit ett samarbete mellan fastighetsägare, företagare och Lerums kommun med syfte att

utveckla småbutiker i närheten av torget men även anordna olika events varje år som torgmarknader, matlagningskurser mm. Björboholm har många små företagare och entreprenörer samt ligger belägen i en mycket naturskön miljö invid sjön Mjörn. Lerums kommun planerar för en utveckling av Björboholm och ser en fördubbling av antalet innevånare till år 2040. En utveckling av Björboholm bör även möjliggöra en framtida expanderings av social service och företagande med ett liknande förhållningssätt såsom i Floda om än i mindre skala. Björbohols centrum är i dag centrerat till platsen runt affären Klädknallen och innefattar ett kooperativt dagis, en tennisbana, en fotbollsplan och en park. En naturlig framtida expanderings av centrala aktiviteter kan därför endast ske på den kommunala marken som kallas Alfreds hage, en i dag obebyggd ängsmark. Alfreds hage bör sparas för framtida centrumexpansion och inte bebyggas med bostadshus. En möjlig framtida utveckling är att fortsätta integrering av affär och lägenheter på övervåning på samma sätt som i Gråbo centrum och såsom företagsverksamhet på bottenvåning i Klädknallen och med lägenheter på övervåning dvs bostadshus med möjlighet till offentlig eller privat verksamhet i bottenvåningen.

Det är troligt att Björboholm med omnejd kommer att ha ett ökat behov av barnomsorg i framtiden då en fördubbling av antalet boende är att vänta enligt kommunens planer. Likaså bör då den kommunala marken bakom Klädknallen sparas för framtida utveckling av social service och ej bebyggas med bostäder. En ev utveckling av förskoleverksamheten med i dagsläget 30 barn kan endast expandera bakåt bakom Klädknallen.

Vision i korthet:

- Möjliggöra etablering av framtida samhällsservice i Björboholm med central placering
- Bebygg ej centralt belägen kommunal mark såsom Alfreds hage med endast bostäder utan avvara dessa till att möjliggöra framtida centrumutveckling med ev integrering av verksamhetslokaler i bottenvåning och lägenheter på övervåning

Tidsplan: omgående tom 2025

Ekåsa – en återgång till vilohemsaktivitet

Ekåsa var under början av 1900 talet fram till 1940 talet ett vilohem. Sedan dess har många olika aktiviteter och aktörer använt området. I dagsläget ägs mark och fastighet av Göteborgs kommun. Med det ökande antalet innevånare i Björboholm med omnejd ökar även behovet av äldreomsorg. Många människor vill åldras i sin hemmiljö och Björboholm är inget undantag. Det är inte heller otänkbart att människor utanför Björbohols närområde, men inom kommunen, skulle vilja bo/ha sina närstående boende på Ekåsa.

Vision i korthet:

- Mark och verksamhet bör återgå till ägande inom Lerums kommun

- Möjliggöra en privat eller kommunalt driven äldrevård/hem och en expansion av samhällsservice i Björboholm
Tidsplan: start av planering för aktör år 2020

Slybevaxning och ej underhållen kommunal mark

Kommunen äger en del mark som endast utgörs av små remsor i Björboholm. Dessa har ej röjts från sly under många år och har gjort att området inte är så öppet såsom det en gång har varit. Kommun bör ta fram en handlingsplan som ger innevånare i Björboholm möjlighet att själva röja samt definiering av större områden som kommunen behöver ta ansvar för såsom tex Strandkullen, området kring Björboholms motorbåtsklubb samt sjösidan av väg 190 från Annekärr och genom Björboholm. Kommunen bör se till att kommunal mark renhålls och sköts. En central kommunal mark som ej är vacker är sumpområdet bredvid Björboholms parken vilken bör i ordningsställas av kommunen.

Vision i korthet:

- Få undan sly i området mha boende och kommunal teknisk hjälp
- Kommunalt framtagna handlingsplan

Tidsplan: December 2017

Renhållning

Med ett ökande samhälle behöver även den kommunala renhållningen öka. I dagsläget finns det ett begränsat antal små soptunnor vid vissa av busshållplatserna. Alla busshållplatser bör ha en liten soptunna men även på strategiska platser såsom i parken, vid tennisbana, vid Motorbåtsklubben, vid Segelklubben, vid strandpromenaden mm.

Vision i korthet:

- Fler kommunala soptunnor såsom på alla busshållplatser, i parken, vid tennisbana, vid Motorbåtsklubben, vid Segelklubben, vid strandpromenaden mm
- Årlig kommunal skräpplockning av kommunal teknisk personal längs väg 190 från Gråbo mot Sjövik

Tidsplan: December 2017

Utveckling av området kring tennisbanan

Björboholms tennisklubb vill i samarbete med kommunen utveckla området för att rusta upp samt utveckla verksamheten. Klubben söker ekonomiskt stöd från kommunen för ett antal investeringar som beräknas uppgå till 200 tkr.

Vision i korthet:

- Riktad belysning mot tennisbanan
- Vattenutkast för underhåll av bana och område
- Friggebod för kafeförsäljning, förråd för nät, cykelställ, bollar och rack
- Inköp av stolar, bord, vindskydd
- Nyanläggning av grusbana och bollplank

Tidsplan: 2018

Utveckling av området kring Björboholms Segelsällskapet och Bryggföreningen Piren

Området kring Björboholms segelsällskap och föreningen Piren är i stort behov av upprustning både ur ett estetiskt perspektiv men även ur ett funktionsmässigt perspektiv för de verksamheter som pågår såsom uppställning av segelbåtar vintertid, bryggor för motorbåtar, segelbåtshamn mm. Föreningarna vill utveckla området till att även inkludera en trevlig mötesplats för besökande och boende i samråd med kommunen och diskussioner har påbörjats. En separat utvecklingsplan, tidsplan och budget kommer att utarbetas.

Vision i korthet:

- Muddra området runt den befintliga småbåtsbryggan för att säkerställa ett acceptabelt djup och för att inte bryggan och båtar skall skadas vid lågvatten
- Öka antalet bryggplatser för att tillgodose önskan om fler och större båtplatser
- Muddra inseglingsträskan för att kunna ta emot djupgående segelbåtar till sjösättningsanläggningen
- Förlänga den befintliga bryggan och muddra för att kunna ta emot ångbåten Herbert från Alingsås som gör regelbundna turer på sjön sommartid
- Bygga ett större trädäck i anslutning till kajen med en mindre samlingslokal utrustad med vatten, avlopp och bastu
- Anlägga en uteplats i anslutning till lokalen. På uteplatsen skall finnas bänkar, bord, grillplatser, boulebanor och en scen under tak som kan användas vid arrangemang och tillställningar
- Fylla ut ett område som idag är outnyttjat för att skapa besöksparkering

Tidsplan: Hösten 2018

Utveckling av området kring Björboholms Motorbåtsklubb

Björboholms motorbåtsklubb har till ändamål att genom sammanslutning av båtägare inom Lerums kommun med omnejd erbjuda ordnad hamnaläggning för främst motorbåtar i sjön Mjörn, och för det ändmålet arrenderas mark av Lerums kommun. Hamnanläggningen ger en möjlighet för alla medborgare i kommunen och besökare att få tillgänglighet till sjön Mjörns båtliv genom trailerrampen som är öppen för alla, genom promenader eller cykelturer till hamnen för att njuta av den sjönära tillvaron. Ungdomar söker sig till hamnen

för att "hänga" och umgås och området är därmed en mötesplats och träffplats. Runt omkring området finns stora kommunala markområden som inte underhålls beträffande sly, allmän uppsnygning mm. Det finns därmed ett stort behov av kommunal skötsel av området utanför det som klubben sköter. Det finns även behov av investeringar för att upprätthålla en säker hamn med avseende på sjösäkerhet och miljöaspekter. Föreningen önskar finansiellt stöd av kommunen för de investeringar som planeras inom visionens tidsramar. Likaså önskar föreningen stöd av kommunen vid tillståndsansökningar för muddringsprojektet.

Vision i korthet:

- Kommunal belysning av området, parkering och bryggor (säker hamn)
- Installation av brandsläckare inom området (säker hamn)
- Kommunalt vatten och avlopp i området (miljöaspekt)
- Uppställning av kommunala soptunnor (miljöaspekt)
- Muddring av hamn och inlopp

Tidsplan: 2020

Renovering och upprustning av Strandpromenaden

En upprustning och renovering av Strandpromenaden fram till Ångbåtsbryggan är akut för att öka tillgängligheten till Strandskulleområdet samt bevara den kulturhistoriska miljön. Det är dock viktigt att det sker på ett varsamt sätt utan för stor påverkan på miljö och omgivningar. Text de befintligt stödmurarna bör restaureras varsamt. Budget: 800 tkr.

Vision i korthet:

- Upprustning och renovering av Strandpromenaden

Tidsplan: 2020

Utveckling av Björboholmsparken

Björboholmsparken, centralt belägen i Björboholm är en mötesplats med lusthus, en lekplats och har en parkering. Intill ligger även fotbollsplanen. Området är i stort behov av upprustning och investering. Upprustningen önskas ske i samarbete med kommunen och investeringsbehovet är uppskattat till ca 400 tkr.

Vision i korthet:

- Upprustning av lusthuset
- Nya grönområdesplanteringar
- Upprustning av lekplats
- Utökande av parkeringsmöjligheter
- Nya fotbollsmål
- Dränering av fotbollsplanen

- Vacker skyltning av kulturhistoriska platser och byggnader som anspelar på den kulturhistoriska miljö som byggdes upp runt Björboholm runt sekelskiftet i och med järnvägens byggande. Även ”bruna skyltar” från väg 190 in mot väl valda delar av samhället.
- Uppbyggnad av utegym i parken

Tidsplan: 2018

Analys av trafiksituation och ev åtgärder för väg 190 genom Björboholm

Väg 190 går rakt igenom Björboholm. Det är ofta tung och tät trafik där hastighetsbegränsningen om 50 km/h ofta inte efterföljs. En utökning av boende medför en ytterligare förtätning av trafiken.

Vision i korthet:

- Kommunen bör analysera trafiksituationen mha trafikverket med beaktande av det framtida ökade befolkningsförtätningen ur olika perspektiv samt en handlingsplan för att åstadkomma en sänkning av trafikhastighet samt behovet av byggande av tunnel under vägen för gång och cykeltrafikanter som skall korsa vägen

Tidsplan: 2018